

STEVE BERRY

Taina președintelui

Traducere din limba engleză
BOGDAN NICOLAE MARCHIDANU

PROLOG

WASHINGTON, D.C.

10 SEPTEMBRIE 1861

Abraham Lincoln reușea de obicei să își țină firea, însă femeia din fata lui îi punea răbdarea la mare încercare.

- Generalul a făcut ceea ce oamenii cu bun-simț consideră că este corect, spuse ea.

Jesse Benton Fremont era soția generalului John Fremont, din Armata Statelor Unite, omul aflat la comanda tuturor problemelor de natură militară ale Uniunii la vest de fluviul Mississippi. Erou al conflictului american-mexican și explorator de renume, Fremont promise cea mai nouă misiune în mai. Cu acea ocazie, cu o lună în urmă adică, în vreme ce războiul civil făcea ravagii în Sud, generalul emisese din proprie inițiativă o proclamație de eliberare a tuturor sclavilor care aparțineau Rebelilor din Missouri, vinovați de a fi ridicat armele împotriva Statelor Unite. O astfel de decizie era suficient de proastă în sine, însă Fremont mersese și mai departe și declarase că era nevoie ca toți prizonierii de război să fie împușcați.

- Doamnă, spuse el cu voce joasă, opinia exprimată de soțul dumneavoastră, conform căreia toți rebelii capturați trebuie uciși, îi apartine cu adevărat lui?

- Acești indivizi trebuie să știe că și-au trădat țara, iar trădătorii au fost întotdeauna omorâți.

- Vă dați seama că, odată ce începe aşa ceva, confederații vor împușca prizonieri din rândurile noastre drept răzbunare. Dintre pentru dinte! La nesfârșit!

– Nu noi am început această rebeliune, domnule!

Ceasul de pe poliță șemineului lui arăta aproape de miezul noptii. Cu trei ore în urmă, la reședința prezidențială, sosise un bilet cu un mesaj concis. Doamna Fremont vine să aducă președintelui o scrisoare de la generalul Fremont și mai multe mesaje verbale, pe care ar fi bucuroasă dacă le-ar putea livra cât mai repede posibil. Dacă președintele era amabil să hotărască o oră pentru primirea acestor mesaje, chiar în seara aceea sau devreme, a doua zi de dimineață, după cum îi convenea Domniei Sale mai mult?

Îi răspunse femeii că o primește imediat.

Stăteau acum în Salonul Roșu, de la primul etaj, scăldăți în lumina strălucitoare a unui candelabru. Lincoln o cunoștea pe femeia impozantă din fața lui. Fiică de fost senator american, cu o educație aleasă, crescută în Washington, D.C., școlită în treburile politicii. Își sfidase părinții și se măritase cu Fremont la vîrsta de șaptesprezece ani, după care adusese pe lume cinci copii. Își sprijinise soțul în timpul expedițiilor lui de explorare a Vestului și fusese alături de el când fusese numit guvernator militar al Californiei și unul dintre primii senatori americani ai acelui stat. Făcuse campanie alături de el când generalul devenise, în anul 1856, primul candidat la președinție nominalizat de noul Partid Republican. Generalul ajunsese să fie cunoscut sub porecla de „Deschizătorul de drumi”, iar candidatura lui redeșteptase entuziasmul popular. Cu toate că pierduse alegerile în favoarea lui James Buchanan, dacă Pennsylvania ar fi votat altfel, el ar fi ajuns președinte.

Ca atare, pentru Lincoln, în calitate de prim președinte ales din partea republicanilor, numirea lui John Fremont drept comandant al armatei de vest fusese o opțiune facilă.

Pe care acum o regretă amarnic.

Se întrebă dacă viața putea fi mai rea de atât.

Imensa mândrie pe care o resimțise în martie, când depusese jurământul în calitatea lui de al șaisprezecelea președinte ales, fusese înlocuită de agonia Războiului Civil. Unsprezece state declaraseră secesiunea față de Uniune și formaseră o confederație proprie. Forțele sudiste atacaseră Fort Sumter, obligându-l pe Lincoln să instaureze

blocada asupra tuturor porturilor sudiste și să suspende aplicarea *habeas corpus*¹. Armata unionistă fusese trimisă la luptă, dar suferise o înfrângere umilitoare la Bull Run – acea lovitură năucitoare convin-gându-l pe Lincoln că războiul avea să fie sângerios și de durată.

Iar acum apăruseră Fremont și marea lui declarație.

Îl înțelegea foarte bine pe general. Rebelii bătuseră măr forțele Uniunii în sudul statului Missouri și acum înaintau spre nord. Fremont era izolat și dispunea de un număr limitat de oameni și resurse. Situația impunea acțiune imediată, aşa că el plasase statul Missouri sub imperativul legii marțiale. După aceea însă mersese prea departe atunci când ordonase eliberarea sclavilor de sub stă-pânirea tuturor rebelilor.

Nici Lincoln și nici Congresul nu dovediseră un asemenea tupeu.

Mai multe mesaje, inclusiv un ordin direct de modificare a pro-clamației, fusese ignorate de general. Acum acesta își trimisese soția ca să livreze o scrisoare, dar și ca să-i pledeze cauza.

– Doamnă, aici sunt în joc considerente mai presus de cele legate de Missouri. Așa cum ați ținut să îmi amintiți, ne confruntăm cu un război care face ravagii. Din nefericire, chestiunile care dezbină părțile aflate în conflict nu sunt chiar atât de limpezi.

Iar sclavia era principala sursă de neînțelegeri.

Din punctul de vedere al lui Lincoln, sclavia pur și simplu nu reprezenta o chestiune de interes. Le aruncase deja secesioniștilor o ofertă, spunându-le că își pot păstra sclavii. Ba aceștia puteau chiar înălța un alt drapel, puteau trimite reprezentanți la Montgomery și puteau avea propria confederație... câtă vreme permiteau colectarea taxelor nordiste în porturile lor. Dacă Sudul era scutit de taxe, interesele industriale ale Nordului aveau să fie grav afectate, iar guvernul național avea să ajungă la faliment. Nu era nevoie de armate ca să învingă într-un asemenea război. Taxele reprezentau principala sursă de venit a țării. Fără ele, Nordul avea să se prăbușească.

¹ Drept care garantează libertatea individuală și protejează împotriva arestării arbitrar, permitând arestatului să ceară, prin avocat, să compară în fața unui magistrat care urmează să decidă asupra legalității arestării. Din latinescul *habeas corpus*, să ai corpul (liber). (n.red.)

Sudul însă respinsese ofertele lui și deschisese focul la Fort Sumter.

– Domnule președinte, timp de trei zile am călătorit într-un tren supraaglomerat, pe o vreme fierbinte și îngrozitoare. Credeți-mă, voiajul acesta nu mi-a făcut nicio plăcere, dar am venit aici deoarece generalul vrea să înțelegeți că singurele considerații relevante sunt cele de maximă importanță pentru această națiune. Rebelii au ridicat armele împotriva noastră. Trebuie opriți și trebuie pus capăt sclaviei!

– I-am scris generalului și el știe bine ce vreau, rosti apăsat Lincoln.

– Are sentimentul că se găsește în marele dezavantaj de a fi în opoziție cu unii oameni în care dumneavastră aveți deplină încredere.

Curioasă replică.

– La cine vă referiți?

– Crede că anumiți consilieri, oameni mai apropiati de dumneavastră decât este el, se pricep să vă capteze mai bine atenția.

– Și acesta este un motiv să îmi nesocotească ordinele? Doamnă, proclamația lui de emancipare a sclavilor nu se regăsește în zona legilor militare sau a necesităților. Generalul a luat o decizie politică, iar asta nu era treaba lui. Cu doar câteva săptămâni în urmă l-am trimis pe secretarul meu personal, pe domnul Hay, să se vadă cu generalul și să-l roage să modifice acea parte din proclamație prin care se eliberau toți sclavii din Missouri. Cererea mea nu a primit niciun răspuns. În schimb, generalul v-a trimis acum pe dumneavastră ca să vorbiți cu mine între patru ochi.

Situată era mult mai rea decât atât. Rapoartele întocmite de Hay indicau clar un ridicat grad de corupție în sânul comandamentului lui Fremont și un nivel de nemulțumire aproape de revoltă în rândul trupelor. Așa ceva nu era deloc surprinzător. Fremont era încăpățanat, isteric și repezit. Întreaga lui carieră fusese o trecere dintr-un fiasco în altul. În 1856, ignorase sfatul expertilor politici și făcuse din sclavie principala temă a campaniei prezidențiale. Însă țara nu era încă pregătită la acea dată pentru o astfel de revoluție. Nu exista starea de spirit necesară.

Iar asta îl costase victoria.

– Generalul este convins că înfrângerea rebelilor doar pe calea armelor ar însemna un proces lung și costisitor. Ca să beneficiem de sprijinul unor țări străine, trebuie avute în vedere alte aspecte. Generalul cunoaște sentimentele pe care le nutresc englezii față de emanciparea treptată, precum și dorința fierbinte a unor oameni importanți din Sud de a veni în întâmpinarea acestor sentimente. Nu putem îngădui să se întâpte așa ceva. Ca președinte, cu siguranță știți să ne aflăm foarte aproape de momentul în care Anglia, Franța și Spania vor recunoaște oficial Sudul. Anglia, din pricina propriilor interese legate de bumbac. Franța, deoarece împăratul nu ne place deloc...

– Constat că sunteți o femeie politician pe cinste.

– Văd și eu ce se petrece în lume. Poate că și dumneavastră, un om care cu greu ați ajuns în acest important birou, ar trebui să țineți cont de opinile altora.

Era o insultă pe care o mai auzise. Câștigase alegerile din 1860 mulțumită unei sciziuni apărute în Partidul Democrat, care venise în mod stupid cu doi candidați. În acel moment, recent apărutul Partid al Uniunii Constituționale venise și el cu un candidat propriu. Cei trei reușiseră să strângă 48% din voturile populației și 123 de electori, fapt care i-a permisese lui Lincoln, cu 40% din voturi și 180 de electori, să fie declarat învingător. Adevarat, era un simplu avocat din Illinois, iar experiența lui politică la nivel național se reducea la un mandat în Camera Reprezentanților. Mai mult decât atât, pierduse cursa electorală pentru Senat din 1858, din Illinois, în favoarea adversarului său de o viață, Stephen Douglas. Acum, ajuns la cincizeci și doi de ani și cocoțat la Casa Albă pe un mandat de patru ani, Lincoln se trezise în mijlocul celei mai grave crize constituționale cu care se confruntase vreodată națiunea.

– Trebuie să vă mărturisesc, doamnă, că nu am cum să nu iau în considerare opinile altora, căci sunt bombardat cu ele zilnic. Generalul n-ar fi trebuit să atragă niciodată negoțeii în război. Este un conflict pentru un interes național major, iar negoțeii nu au nimic de-a face cu așa ceva.

– Greșiti, domnule!

Îi permisese acestei femei o oarecare libertate de exprimare, gândindu-se că își apără soțul, aşa cum ar proceda orice soție.

Numai că acum *amândoi* soții Fremont se apropiau periculos de trădare.

– Doamnă, acțiunile generalului au determinat statul Kentucky să se gândească din nou dacă e mai bine să rămână în Uniune sau să se alăture rebelilor. La fel procedează și alte state de graniță precum Maryland, Missouri și altele. Dacă acest conflict se va mărgini la eliberarea sclavilor, cu siguranță vom pierde.

Femeia deschise gura ca să dea replica, însă el o reduse la tăcere printr-o ridicare a mâinii.

– Nu am dat nimănui motive de îndoială. Misiunea mea este să salvez Uniunea. Vreau să o salvez folosind cea mai scurtă cale, conform Constituției. Cu cât va fi mai rapid restaurată autoritatea națională, cu atât Uniunea va fi mai aproape de Uniunea care a fost odinioară. Dacă aş putea salva Uniunea fără să eliberez niciun sclav, aş face-o fără să ezit. Dacă aş putea să o salvez prin eliberarea tuturor sclavilor, aş face-o negreșit. Dacă aş putea să o salvez prin eliberarea unora dintre sclavi și lăsarea altora în sclavie, aş face-o imediat. Ce fac eu în legătură cu sclavia și cu populația de culoare este legat de faptul că prin asta cred că pot contribui la salvarea Uniunii. Ce resping, resping deoarece nu cred că ajută la salvarea Uniunii. Voi face mai puține atunci când voi crede că acțiunile mele produc daune cauzei și voi face mai multe ori de câte ori voi crede că a face mai mult ajută cauza.

– Atunci nu sunteți președintele meu, domnule! Și nu sunteți nici președintele celor care v-au votat!

– Numai că *sunt* președinte. Așa că duceți mesajul următor înainte generalului. A fost trimis în vest ca să deplaseze armata către Memphis și să continue să înainteze spre est. Aceste ordine au rămas valabile. Fie se va supune lor, fie va fi înlocuit de la comandă.

– Trebuie să vă avertizez, domnule, că s-ar putea să vă vină greu să continuați să vă opuneți generalului. Ar putea să își facă propriul plan.

Trezoreria federală era pustie. La Departamentul de Război era un adevarat haos. Nicio armată unionistă nu era pregătită de înaintare. Iar acum această femeie și soțul ei insolent amenințau cu revolta? Ar fi trebuit să ordone arestarea amândurora. Din nefericire, declarația unilaterală de emancipare emisă de Fremont căstigase adepti printre abolitioniști și republicanii liberali, care doreau ca sclavia să înceteze imediat. O lovitură dată celui pe care toți îl considerau un erou echivala cu o sinucidere politică.

Așa că rosti:

– Această întâlnire a luat sfârșit.

Ea îi aruncă o privire mâniașă, prin care transmitea clar că nu era genul de femeie obișnuită cu astfel de concedieri. Însă el îi ignoră căutătura și traversă încăperea ca să îi deschidă ușa. Hay, secretarul personal al președintelui, se afla la datorie pe hol, la fel și unul dintre stewardzi. Doamna Fremont trecu pe lângă Hay fără să scoată vreo vorbă, iar stewardul o conduse afară din clădire. Lincoln așteptă să audă ușa de la intrare deschizându-se, apoi încrizându-se, înainte de a-i face semn lui Hay să vină alături de el în salon.

– Ce ființă impertinentă, exclamă el. Nici măcar nu am stat jos. Nu mi-a oferit nicio clipă răgaz ca să-i ofer un loc. M-a taxat cu atâta violență și pentru atât de multe lucruri, încât am fost nevoit să recurg la tot tactul de care sunt în stare ca să evit să mă cert cu ea.

– Nici soțul ei nu e mai breaz. Comanda lui militară este un dezastru.

Lincoln încuviașă.

– Greșeala lui Fremont este că se izolează. Habar n-are ce se întâmplă în realitate în chestiunile unde intervine.

– Și refuză să asculte.

– M-a amenințat chiar că soțul ei ar putea instaura un guvern propriu.

Hay clătină dezgustat din cap.

Lincoln hotărî pe loc:

– Generalul va fi înlocuit! Dar nu până ce nu se găsește un înlocuitor potrivit. Găsește pe cineva! Cu discreție, evident.

Hay dădu din cap.